

ITV

Un conte de fades més una intriga gòtica

PERE ANTONI PONS

La formació d'una marquesa és una novel·la de Frances Hodgson Burnett (Manchester, 1849 - Nova York, 1924) que,

més enllà del títol –propi d'un manual d'instruccions premodern per a joves dames nobles–, té dues parts tan diferents que el lector no sap si l'autora, una dona benestant però anticonvencional, escriptora d'èxit i sufragista, volia jugar, experimentar, provocar, ironitzar o fer una mica de tot a la vegada. La primera part, que dona títol al llibre, funciona com un conte de fades, entranyable i consolador, i alhora com una comèdia social i sentimental d'embolics inofensius i poc dramàtics, mentre que la segona, titulada *Els mètodes de*

Lady Walderhurst, fa un gir sorprenent i, sense perdre la serenitat formal ni l'afabilitat moral ni la gràcia emotiva, s'endinsa en el camp de la intriga psicològica i incorpora un toc d'atmosfera gòtica prou inquietant.

En realitat, Hodgson Burnett va concebre la primera part com una narració independent, i la va publicar com a tal l'any 1902, i la segona ja la va escriure com una seqüela. Amb el pas del temps, i veient que, a pesar de les diferències de to, de trama i d'ambient, l'una i l'altra encaixaven d'una manera juganera i ominosa, les va unir i des d'aleshores ja van passar a publicar-se sempre juntes, que és com les ha publicat ara Viena Edicions en una traducció precisa i llisquent de Marta Pera. Senzilla però entretinguda, i més intel·ligent del que pugui sem-

LA FORMACIÓ D'UNA MARQUESA
FRANCES HODGSON BURNETT
VIENA
TRAD. MARTA PERA CUCURELL
264 PÀG. / 24 €

blar, la novel·la fa pensar en una Jane Austen que hagués intentat fer de Henry James –*Un altre pas de rosca*– o d'Emily Brönte –*Cims borrascosos*– i li hagués sortit força bé.

Una dona sola i un vidu ric

La protagonista indiscutible de la història és l'Emily Fox-Seton, una dona bondadosa i ingènua de trenta-quatre anys que està sola al món, que viu en una dispensa regentada per una mare i una filla amb qui s'entén de meravella, que és feliç donant molt més del que rep i que irradia amabilitat per tot allà on passa i cap a tothom amb qui es relaciona. La vida de l'Emily fa un tomb quan la conviden a passar una setmana, per feinejar-hi com una criada no oficial, en una casa de camp senyorial on s'hi celebra una festa. L'atracció de la festa és un vidu ric i madur, Lord Walderhurst, cobejat per moltes noies a la caça d'un marit.

Com és habitual en les novel·les angleses i franceses del XVIII i sobretot del XIX, tot en aquesta primera part gira entorn dels afectes i dels diners, és a dir, dels projectes matrimonials i de les herències, però tot hi gira d'una manera cordial,

lluminosa, reconciliada. Som lluny del maquillatge com a pintura de guerra dels personatges de *Les amistats perilloses* (en la versió Laclos, Hampton i Forman) i som lluny, també, de les batalles campals en què s'embranquen els personatges podrits per l'ambició i la cobdícia de Balzac. A la segona part, en canvi, l'aparició del matrimoni Osborn, procedent de l'Índia, amb el marit que és un parent llunyà i ressentit de Lord Walderhurst, retorça la història i l'enterboleix.

Contada per un narrador d'una omnisciència sense fissures però la mar d'hospitalària, que fa anar els personatges i entreteixeix els fils de la trama com li ve de gust, una gran virtut de *La formació d'una marquesa* són les frases d'una intel·ligència volgudament discreta, gens emfàtica, que hi ha aquí i allà. L'altra gran virtut és que encarna una lliçó que la postmodernitat ha oblidat: que la qualitat i la lucidesa literàries no són incompatibles amb el sentimentalisme, sempre que el sentimentalisme sigui intel·ligent, vagi especiat amb un polsim de sornegueria maliciosa i sigui expressat amb bona prosa. ♦♦

'Snapdragon': el còmic juvenil de l'any?

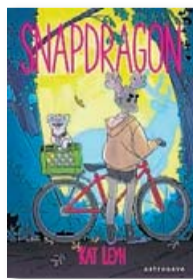
XAVI SERRA

Estantcat en vendes i evolució artística, el còmic de superherois actual sembla haver tirat la tovallola en l'intent

per reconnectar amb els lectors joves i, en general, concentra els esforços en conservar un públic fidel però envellit i minvant. Mentrestant, autors juvenils com Raina Telgemeier i Dav Pilkey tenen vendes estratosfèriques amb còmics pensats al marge de les incèrcies editorials de Marvel i DC. Aquesta nova onada també és interessant des del punt de vista creatiu, ja que ha servit per renovar l'estil, les temàtiques i els discursos del còmic

infantil i juvenil. Durant molts anys el gènere s'havia recolzat excessivament en els models clàssics ignorant que els nens no són éssers fora del temps: pertanyen a la seva època i s'amaren de la seva estètica i valors. Per tant, volen productes culturals contemporanis i no només els que van fer gaudir els seus pares quan eren petits.

Un bon exemple del que hauria de ser un còmic juvenil el 2021 el tenim en *Snapdragon*, de Kat Leyh, que orbita al voltant de la relació entre la noia que dona títol al llibre i una dona del poble amb fama de bruixa. Són moltes les virtuts de l'obra: copsar el món dels nens amb lluminositat però sense nostàlgia ni paternalisme, teixir amb

SNAPDRAGON
KAT LEYH
ASTRONAVE
TRAD. DIEGO DE LOS SANTOS
240 PÀG. / 18,95 €

gràcia i claredat un entramat narratiu força complex i construir subtilment la dimensió fantàstica de la història. Però la més sorprenent és la naturalitat amb què aconsegueix integrar en la trama temes tan delicats com el *bullying*, la diversitat LGTBI o la violència sexista sense caure en discursos forçats que entorpeixin l'acció.

Snapdragon és un còmic amb valors humanistes, ecologistes i feministes, amb una visió moderna del gènere i la sexualitat, però bàsicament és un còmic sobre l'aventura de tenir 12 anys i començar a descobrir les llums i ombres del món dels adults i el lloc que hi ocupes. I en aquest sentit no està tan lluny de *L'illa del tresor* i *Dos anys de vacan-*

ces, llibres que també transmetien els valors de la seva època.

Nominat a l'Eisner i aclamat per la crítica, *Snapdragon* està cridat a ser un dels còmics juvenils de l'any pel seu potencial per enganxar el públic preadolescent –el seu *target natural*– i atreure lectors de totes les edats interessats per les sacsejades vitals i amb una manera d'entendre el gènere fantàstic més afí als films de Hayao Miyazaki que a *Star Wars*. A més, representa el descobriment com a autora completa d'una Leyh que fins ara coneixíem sobretot pels seus guions al molt recomanable *Leñadoras* i que també és autora del webcòmic *Supercakes*. Narradora àgil i intuïtiva, caldrà seguir-li la pista. ♦♦